

Meghalt Lázár József

Tegnap, szombaton 69 éves korában Szegeden meghalt Lázár József, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, a forradalmi munkásmozgalom régi szegedi harcosa.

Lázár József 1925-ben lépett be a pártba. Részt vett az agitációs munkában, az illegális röplapok terjesztésében. Ekkoriban rakodómunkás volt, 1935–36-ban részt vett a kirakodó munkások sztrájkjában, 1944 áprilisában a szegedi rendőrség őrizetbe vette a társadalmi rend felforgatásának kísérlete miatt, azután rendőri felügyelet alá helyezték.

A felszabadulás után tagja lett a polgárőrségnek, ahol őrszobabizalmiként tevékenykedett. Rendőri szolgálatot 1959-ig teljesített, akkor helyezték nyugállományba. Ezután is — haláláig — rendszeresen részt vett a kerületi pártszervezetek munkájában. Három éve, 1968-ban a Szocialista Hazáért Érdemrenddel tüntették ki. 1970-ben megkapta a Felszabadulási Emlékérmét.

Temetéséről később intézkedünk.

Az MSZMP
Szeged Városi Bizottsága

Hétvégi jelentés:

A tavalyinál előbbre tartanak a mezőgazdasági munkákkal

Október közepén továbbra is kedvez az időjárás a mezőgazdasági munkáknak; nem okozott semmiféle fennakadást a gyors lehűlés, a hűvösebb időben a gépek továbbra is zavartalanul dolgoznak a földeken. A munkákkal lényegesen előbbre tartanak, mint tavaly ilyenkor, ezt jórészt azzal magyarázzák, hogy idén továbbjavult a mezőgazdaság anyagi-műszaki ellátottsága, de a száraz időjárás is elősegítette a betakarítást és a talajelőkészítést.

A hétvégi jelentések szerint jól halad az őszi kalászos növények vetése — így tájékoztatott Lukács Béla, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese. A búza vetőmagjának több mint fele már a földben van, a rozs termőterületének 90 százalékát vetették be, s az őszi árpa vetése már be is fejeződött. A vetőmag minőségével elégedettek az üzemek szakemberei, akik csupán azt „kifogásolják”, hogy nem esett mindenhol elég csapadék, ezért az alföldi vidéken eddig csak hiányosan keltek ki a már korábban

elvetett növények. A dunántúli vidékeken azonban ezen a téren is minden rendben van, normálisan indult meg a fiatal növények fejlődése.

A betakarításon is fennakadás nélkül dolgoznak a nagyüzemek. A 2,3 millió holdon termesztett kukorica termésének eddig mintegy felét törték le, s a cukorrepánál is nagyjából hasonlóan alakult a helyzet. A napraforgó betakarítása vége felé jár.

Az Alföld szőlőtermő vidékein befejezéshez közeledik a szüret. A vörösbortermő körzetekben — Csongrád, Kiskőrös, Hajós és Vasút határában — leszüretelték a kadarkát. Most a kövidinka és a sárféher termésével töltik a préseket. Általában kevesebbet szüreteltek, illetve szüretelnek, mint korábban becsülték — a szárazságban ugyanis megtöptek a szemek, s kevesebb lett a lét. Az utóbbi napokban préselt mustok cukortartalmát viszont elérte a 19–20 fokot is. Így a mennyiségi veszteséget kárpótolja a minőség: kitűnőek lesznek az idei évjáratú alföldi borok. (MTI)

Az ifjúság nevelése: társadalmi feladat

Az ifjúság türelmetlen, de hajlamos a valódi értékek megbecsülésére

Tudományos életünk egyik jelentős képviselője dr. Péter Gábor professzor, az Előnköi Tanács tagja, országgyűlési képviselő, a Szegedi I-es számú Sebészeti Klinika igazgatója, nemcsak gyógyít, kutat, hanem az ifjúságot is neveli. Több orvosgeneráció nőtt már fel az irányítása alatt. Közvetlen kapcsolata a fiatalokkal lehetővé teszi az ifjúság életének, problémáinak és eredményeinek jobb megismerését. Interjúorozatunkban hozzá is intéztünk kérdéseket.

KÉRDÉS: A szabad idő növekszik. Mit kellene tenni értelmes felhasználására?

VÁLASZ: Azt hiszem, hogy egyetemes, az ifjúság minden rétegére és korcsoportjára érvényes választ nem lehet, de nem is volna helyes adni. A szabad idő egy részét például mindenképpen pihenésre és az egészség ápolására volna célszerű fordítani. Ebben az is benne van, hogy eleget kell aludni, és az is, hogy a szabad időt, amennyire csak lehet, szabad levegőn kívánatos eltölteni. Hogy ez kirándulás-e vagy sport, az elsősorban a helyi adottságoktól függ. Szegeden ebben a vonatkozásban a Tisza adta lehetőségeket nem használjuk ki kellőképpen. Sokkal többet kellene tenni azért, hogy az evezés tömegsporttá fejlődjék, hogy több legyen a csónakház és az evezős csónak. Bizonyára érdemes volna hajókirándulásokat szervezni és általában hozzásegíteni a fiatalokat a természet szeretetére. Egyáltalában nem a versenyszerű sportolás érdekében szólnék, azonban ha az úszás tömegsporttá válna Szegeden, akkor a város fiataljai a hazai úszósportban is bizonyára nagyobb szerepet játszanának. Ebben a tekintetben Szeged és általában a folyómenti városok lehetőségei távolról sincsenek kihasználva.

Sok jel arra mutat, hogy a fiatalok nehezen tudják kielégíteni a szórakozásra való igényét. Úgy látszik, hogy ez egy jelentős réteg vonatkozásában a társas élet, a táncot, illetve a két-nemű ifjúság együttes időtöltését jelenti. Azt hiszem, hogy megfelelő ifjúsági szórakozóhelyek létesítésével gondoskodni kellene arról, hogy ez az érthető igény civilizált körülmények között legyen kielégíthető. Ezen más kérdés az, hogy az előbbi igény jogosultságának elismerése mellett jó volna a szórakozás iránti kíváncsiságot legalábbis részben, a színházak, a hangversenyek látogatása és mindenekelőtt az olvasás és önművelés irányába terelni. Amikor egyfelől az iskolai versenyek, a „Ki mit tud?” és hasonló vetélkedők alkalmával néha meglepődve, de mindig bizonyos büszkeséggel állapítjuk meg a fiatalok kiválóságát egy-egy területen. Ugyanakkor azt is észre kell vennünk, hogy műveltségünkben helyenként fájdalmas hézagok vannak. Itt nem a régi fogalmak szerin-

ti „általános műveltség” hamis illúziójára gondolok, hanem egyszerűen arra, hogy például irodalomoktatásukban a későbbiek során nem pótolható hiányok keletkeznek. Voltaképpen a világirodalmi műveltség alapjait is, akárcsak az íránta való érdeklődést, egészen fiatal korban kell lerakni. Ebben a tekintetben még az egyetemi hallgatóknak is sok a pótolni valója. Azt mondhatnám, hogy nemcsak az a kérdés, hogyan lehet a szabad időt hasznosan eltölteni, hanem tán még inkább az, honnan lehet elvenni a szabad időt.

KÉRDÉS: Sok ifjú szakember kerül ki a keze alól. Milyennek ítéli meg ezek világnézeti, szakmai-tudományos felkészültségét, s mit lehetne tenni a hatékonyabb oktatás-nevelés érdekében?

VÁLASZ: Bizony erről sokat lehetne mondani. Az ifjúságnak az a része, amellyel én szorosabb kapcsolatban vagyok, világnézeti szempontból bizonyosan „jól képzett”-nek nevezhető. Hogy a világnézeti oktatás-nevelés milyen mélyre hatolt, azt valójában majd akkor tudjuk meg, amikor a kezünk alól kikerülő fiatalok felelős beosztásba kerül. Ha csak arra néz az ember, hogy magas tisztségekben ma is a 40 év körüliek nagy száma dolgozik, meglehetősen kitűnően, akkor derülhetőan gondolhatunk a jövőre. Ugyanakkor kár volna tagadni, hogy nem ritkán tapasztalt nyegleség és hanyavettség, amelyet persze bizonyos életkorban érthetőnek, vagy majdnem természetesnek lehet tekinteni, kellemetlen érzéseket kelt az idősebbekben. Bármilyen bosszantó is ez esetenként, valószínűleg azoknak van igazuk, akik azt hiszik, hogy amikor szükség lesz rá, akkor ugyanezek a fiatalok majd éppúgy megállják a helyüket, mint a korábbi nemzedékek. Tisztában kell lenni avval, hogy bizonyos áramlatok, divatok nem respektálják sem a földrajzi, sem a politikai határokat és az ellenszenves jelenségeket legfeljebb türelmesen gyomlálni érdemes, nem pedig különösen felháborodni miattuk. A magam részéről pl. nem lelkesedem a 20 éves fiúk szakálláért, vagy hosszú fűrtjeiért, de arra gondolok, hogy Kosuthnak is Széchenynek is volt szakáll, és sohasem jutott eszembe például II. Rákóczi Ferencet hajviseleté miatt huligánnak minősíteni.

Egyetlen dolog van, amely engem aggaszt — nem részletei, hanem távolabbi következményei miatt: egyes felszínes jelenségek, mint pl. az utcán, a nyilvános helyiségekben csillapíthatatlanul folytatott rádiózás, a most terjesztett kis golyók keletkezése és tán még inkább a nemek közötti kölcsönös vonzalomnak a nyílt utcán mindennapos exhibicionista nyilvánítása voltaképpen azt fejezi ki, hogy a fiatalok egy része túntetően közömbösnek mutatja magát aziránt, hogy másoknak mi kelleme, vagy kellemetlen, mi sérti az ízlésüket. Ez a szociális magatartás — nem részletei, hanem végső tartalma miatt kevésbé örven-

detes, mert az emberi együttélés szabályai végső soron az egymás kölcsönös tiszteltetésén alapulnak. Ami sérti az emberek kölcsönös megbecsülését, az társadalmilag nem veszélytelen. Ebben a kategóriába tartozik az anyagi javaknak, a materiális jólétnek a túlértékelése, a sokszor aggzályosan éles pozícióharc is, általánosabban, bizony még csak nem is leplezett önzés. Nem valami „spártai” erkölcsre gondolok, még kevésbé a képmutatás álszeméremre, csak arra, hogy a jót nem mindig viszszanozzák jóval, de a rosszat bizonyosan nem.

A fiatalok tudományos felkészültsége olyan, mint amilyent a mai oktatási rendszerünk lehetővé tesz. Annyi bizonyos, hogy például az egyetemi fiatalok egy része a tanulmányai alatt kevesebb lelkesedést tanúsít, mint ami az egyetemi felvételi kérelmekből kiolvasható volt annak idején. Azonban oktatási és pedagógiai módszereink is bőven rászorulnak a javításra. Ruzsnyák professzor néhány nappal ezelőtt Szegeden tartott előadása világosan rámutatott ezekre a feladatokra. Végső soron az oktatás, az oktatók és az oktatottak együttműködésén kell, hogy alapuljon. Mindegyik függ a másiktól. Aki a másikat bírálja, annak a saját portáján is kell seprnie.

Úgy gondolom, hogy a folyamatban levő oktatási reform megvalósításában részben a konkrét lehetőségek miatt kell kiindulni, részben idősebb levonni a szükséges következtetéseket abból, hogy felsőoktatási intézményeink első számú feladata a szakemberképzés. A kutatás nem az oktatás alternatívája, hanem egyik legfőbb forrása és pillére. Nem könnyű feladat a könnyen megfogalmazható elveknek az élő gyakorlatba való következetes átültetése.

KÉRDÉS: Milyen diagnózist állapítana meg a megye ifjúságának mai körzetéről?

VÁLASZ: Bármennyire restellem is, nem tudnék a megye ifjúságára vonatkozó különleges felvilágosítással szolgálni. Ha egyáltalán valamilyen általánosítás megengedhető, talán csak annyit mondhatnék, hogy az ifjúság a dolog természeténél fogva türelmetlen, szívesen venné kíváncsiságainak gyors teljesülését, nem tiszteli túlságosan az idősebb életkorúakat, de hajlamos a valódi értékek megbecsülésére. A fiatalok nem szeretnek visszazénni, de ki nem mondva lényegében tisztában vannak vele, hogy nagyon sok minden történt és készül történni az érdekükben. Azt is jól tudják, hogy hova tartoznak és túlnyomó többségükben olyan irányban érzik elkötelezve magukat, mint ahogyan azt mi, idősebbek szeretnénk.

Az ifjúságról való intézményes társadalmi gondoskodásnak és az ifjúsághoz való bizalomnak kiemelkedően szép dokumentuma a közelmúltban hozott törvény. A következőkben ennek a végrehajtásán kell fáradozni, és az ifjúsággal folytatott vitákkal nem érdemes azt a hamis látszatot kelteni, mintha ma a társadalomnak több indokolt gondja volna a fiatalok miatt, mint bármikor a múltban. Az idősebbek egy időben élnek a fiatalokkal és mindegyiknek a maga módján és helyén kell beilleszkednie a társadalom egészébe. A feladat társadalmilag nem feladta „udvarolni” az ifjúságnak, de annál inkább azt nevelni, képezni, és főként bizni az ifjúságban is, meg önmagában is — fejezte be nyilatkozatát Petri professzor.

Javítják a falvak ellátását

A fogyasztási szövetkezetek terveiből

A fogyasztási szövetkezetek legfőbb szára a falvak egyetlen áruellátói. Fejlődésüktől várható tehát, hogy a községek lakói még könnyebben hozzájuthassanak azokhoz az árucikkekhez, amire éppen szükségük van. A szövetkezetek legutóbbi megyei közgyűlése foglalkozott a valóban dicsérendő eredményekkel, de számba vette a további lépések lehetséges módozatait is.

A mostani gazdasági mechanizmus lehetőségeivel élve — állapította meg a beszámoló — törekedniük kell arra a szövetkezeteknek, hogy az áru a lehető legrövidebb úton jusson el a termelőtől a fogyasztóig. A másik szempont, hogy valóban az az áru jusson oda, amire szükség van. Következésképpen a lakosság igényeit, ne elégedjen meg a sokszor hangoztatott kifogással: sajnos most éppen csak ez kapható.

Régóta gond a falu hűs-ellátása, éppen ezért egyre sürgetőbb a probléma megoldása. Friss húsért legfőbb szára most is a városba kell jönniük a vásárlóknak. Az eddigi szövetkezeti hűsboltok igazolják, hogy közreműködésükkel teljesen megoldható a probléma. A dorozsmaiak hűsfeldolgozó üzemét például a körzet minden községét el tudja látni. A szövetkezeteknek tehát mindenképpen hasznos, ha a hálózatok bővítésére a hasonló feldolgozóüzemeket is belekalkulálják. „Nyersanyaggal”, élő állattal a szövetkezet tagjai mindenkor segíteni tudják a vállalkozás sikerét.

Az egészséges konkurrencia hozza magával, hogy a friss kenyér elfogadható minőségben, legalább a sütés napján kerül egyre több fogyasztó asztalára. Úgy látszik, a központi elosztás, a távolból való szállítás ezt a gondot megoldani nem tudta. Kézenfekvő megoldás: érdemes ott sütni a kenyeret, ahol éppen megveszik. Így a pék igazodik az igényekhez, ügyel a kifogástalan minőségre — hiszen a szövetkezet gazdái a fogyasztók —, és olyan választékot kínál, amelyet a vevő keres. Ott szövetkezeti sütőipari üzemet szándéko-

znak munkába állítani a közeljövőben.

Hangulatos, sokszor valóban irigylésre méltó kisvendéglőt nagyon sok községünkben találunk. Érthető a törekvés: ahol még nincs, ott is legyen. És több étel szerepeljen az étlapokon! Azok a családok, ahol az anya is dolgozik, érthetően szorgalmazzák, hogy étel-hordóban hazavihessék az ebédet.

Ha komolyan vesszük azt a törvényt, hogy a szövetkezet mindenkor a tagok szövetkezete, a hasonló igények kielégítése természetes követelmény. Ha jól gazdálkodó áfészek vezetői ezt nemcsak belátják, hanem építik is rá. Az elsorvadt falusi szolgáltatóipar első sorban innen remélhet gyógyító orvosságot. A TÚZEP-telepeken kopogtatók igénye nyelvet, hogy néhány betonelemet maga a szövet-

kezet gyártson. Hozzon létre közös összefogással építőbrigádokat, hogy szakember és kellő kapacitás hiányában ne kelljen évekig várni, amíg tető alá kerül egy-egy épület. Összesen tíz fogyasztási szövetkezetben terveznek ilyen építőbrigádokat. Szerepel a tervekben a Patyolat és a Gelka felvevőhelyeinek gyarapítása, a kölcsönzöböltek készleteinek felújítása és kiegészítése, de legfőbb törekvésük, hogy a már meglévő működjének az igények szerint.

A tervekben az tűnik ki, hogy erős a szándék a követelményekhez igazodó bolthálózat létrehozására, és a boltok áruval ellátására. A tagokon is múlik — ellenőrző követelményükön — segítők támogatásukon egyaránt —, hogy a tervek valóra váljanak.

H. D.

Képernyő

Riport az egyetemről

Amikor dr. Márta Ferenc akadémikus, az MSZMP KB tagja, a József Attila Tudományegyetem rektora a fizikai dolgozók tehetséges gyerekeinek továbbtanulásáról, annak segítéséről szolt a Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusán, olyan társadalmi programot fogalmazott meg, melyről az utóbbi években nemcsak vitatkoztunk, érveltünk eleget, de tettünk is érte valamit. Igaz, a felsőoktatási intézményeinkbe kerülő munkáspárti származású gyerekek száma csökkent az elmúlt időszakban — a szegedi egyetem 1969 hallgatójának az 40 százaléka, ami nem utolsósorban az itteniek erőfeszítéseit igazolja.

Lehetőség és valóság címmel közöl riportsorozatot a televízió, melynek péntek esti adása a József Attila Tudományegyetemről kalauzolta el a nézőt. A Csányi Miklós rendezte riportfilm nemcsak az érintett fiatalokat, valamint a kallódó tehetségek felkarolásának szükségességét hangoztató dr.

Márta Ferencet szólaltatta meg, hanem egyebek között dr. Agoston Józsefet, a megyei pártbizottság titkárát és Sz. Simon Istvánt, a Dél-magyarország főszervező-helyettesét is. Kár, hogy a szerkesztő-riporter, Regős István éppen a címben foglalmazott lehetőségek alaposabb fölkerdezéséről feledkezett meg.

Tudományok doktora — 88 éves korában

Nem mindennapos esemény színhelye volt a Magyar Tudományos Akadémia: 88 esztendő társadalomtudós szerezte meg a filozófiai tudományok doktora fokozatot.

Kislégi Nagy Dénes, a Pécsi Jogtudományi Egyetem nyugalmazott tanára pályafutását még a század elején kezdte. A budapesti

egyetem bölcsészkarán, majd ösztöndíjaként a párizsi Sorbonne-on folytatta tanulmányait.

Kislégi professzor tudományos munkássága széles skálát ölel fel: a polgári radikalizmustól a szocialista forradalom elemzéséig terjed, és figyelemre méltó jogi, közgazdasági, pszichológiai és szociológiai stúdiumokat foglal magában.